

COMUNICATO n. 3342 del 24/11/2021

Traduzione in mòcheno

Der nai portal ont de nai app TreC+

Van ma'ta as de 15 van òlderhaileng ist moglech za hom, vrai, ver òlla de lait as inntschrim sai' en provinzal tsunthait sistem, de nai plòttform TreC+, as s ist kemmen gamòcht zòmm pet docktern ont òndra lait. S derstellt an oa'zegen inntritt ver de digitaln dinstn va de tsunthaitbèrk. De naiekaitn sai' kemmen vourstellt van iberschauer van druckomt Giampaolo Pedrotti.

“ S sa'i ungefèr 170 tausnt trentiner as schoa' prauchen TreC van portal, ont 62 tausnt va de app Trec_FSE. Der zil, pet de doi nai plòttform, ist der sèll za meing toalnemmen òlla dei lait” - hòt er tsòk der provinzal asesor ver de tsunthait, sozial politik, disabilitet ont familia Stefania Segnana bail de vourstell van nai dinst TreC+ kan sitz va de Provinz.

De naiekaitn: s barn koa'na hom mear òndra sistem ver za meing drinngea' en de digital dinstn va de APSS bavai òlls ist kemmen zòmmgaleik en de TreC+. Ver ber as schoa' praucht de app Trec_FSE barts ganua sai' vernaier de app store (Android oder Apple). Ver ber as hòt sa nia innstellt, barts moglech sai' selber drinn gea' en portal web trec.trentinosalute.net ont no gea' en sèll as tschrim ist.

TreC+ ist an projekt gabellt van Zentrum TrentinoSalute4.0, as hòt zòmmgaleik de òrbet ont de organizazion van drai dinstn, PAT, APSS ont FBK. Gèltsgott en TreC+, as s ist s vernaier va de TreC (Klinik Kòrt van Lait), hait der provinzal tsunthaidinst mu vrea sai' za hom oa'na van naiestn plòttformen van dinstn online en Balschlònt, as nogeat en mentsch va benn as der augeat finz as der òlt kimmp bail de gònze zait van lem, ver za meing asou hom a digital zòmmpint zbischn s mentsch ont de tsunthait. Nèt lai: de lait as nèt inntschrim sai' en Provinz barn meing prauchen a toal moglechkaitn van TreC+, abia nemmen de refertn online.

“S ist a tschaia TreC+ de sèll as ber vourstelln en de insertn lait” - hòt se nou tsòk de Stefania Segnana. “De doi naiekait klòfft van ins, de klòfft van “trentinische sistem”, de klòfft va suach, va politik ver de tsunthait ont va dinstn as schaug van lait. Ont s klòfft de sprochen va de doi bèlt, bavai de ist kemmen aupaut zòmm pet de lait ont pet de auskennetamentschn va de tsunthait.” TreC+ ist a zòmmòrbet van an schea'n grupp. “Ver za stelln zòmm der sistem” - hòt se derklort de asesor Segnana - “ist men schea' nogòngen en de neat van lait ont van docktern aa. En de Provinz va Trea't en de doin mu'netn hom ber u'pfònk mearer naiaòrbetn ver za nemmen u' an nain vurm ver za mòchen de untersuachen pet en zil za meing prauchen òndra laichta vurm za nemmen u'. De dinstn ver de kinder, ver en hèrz ont ver de ang sai' an etlena naia untersuach schoa' u'pfònk en Trentin, glaim en de sèlln van zickerkrònkett ont en tsunthait voursichtekait. En a zait bart se derzua leing s tèglech noschaung ver oncologi ont an nochrìchtndinst ont leardinst ver de baiber as bòrt a kinn.”

Auser en zòmmpau van tsunthaidinstn, as mer enviretrok turch de bèrkstòtt pet de lait ont de tsunthaitu'stelln ont de zòmmòrbet zbischn òlla de kennen, der rif ist paun a stòttgamao'schòft ver za tea' zòmmleing de guatn dinger.

An paispil ist der TreC as en de doin mu'netn ist tscherlt ont biderpraucht kemmen va òndra balscha regionen aa. U'nemmen an nain model van TreC hòt verlaichtert de moglechkait za biderprauchen de dinstn en òndra òllgamao' oder privat momentn. “De Provinz va Trea't hòt unterschrim oa'negea'pet de Regionen va de Emilia Romagna ont va de Umbria, petn Spitol San Giovanni Calibita Fatebenefratelli Isola Tiberina (Rom), l'IRCCS Istituto Scientifico Romagnolo per lo Studio e la Cura dei Tumori (Forlì), s Spitol Mauriziano ont de Asl 3 (Torino), de AUSL va Bologna. S hòt kontaktn ont enteressn en biderprauch pet de Regione Friuli Venezia-Giulia, pet Alessandria, Novara e Cuneo (Piemonte), de Region Sicilia, de ASL va

Ragusa (Sicilia) ont de ULSS 7 Pedemontana del Veneto” – rift za song de asesora Segnana.

“Der doi sistem vernaiert ont raicher ist gabiss nèt an punkt va leiste rif” – hòt tsòk der iberòllviarer f.f. va de Azienda provinciale per i servizi sanitari Antonio Ferro – “ober an bichtegen punkt ver za vergreasern de nain technologian, be as ber u’pfònk hom van a zait zòmm pet partner as es schoa’ gatu’ hom abia FBK ont PAT. Der rif ist za verlaichtern a zòmmòrbet òlbe mear aktiv van lait en de tscherln as hom za tea’ pet de tsunthait, petn leing en netz s mentsch-pazient pet de tsunthaitu’stellter. De pandemi hòt scheket tschoum keing an bècksl va de organizazion ont de технологи, ont hòt versterchert der netz zbischn der tsunthait sistem ont ber as praucht de dinstn, ont a virtualizazion van dinstn va vèrr turch de telemedizin. Ber miasn enviregea’ avn doi be” – hòt garift za song der Ferro – “avai prauchen de technologian as a bea’ne iberòll ont leicht sai’, verpersert s meing prauchen de tsunthaitdinstn.

“Petn TreC+ de zaitn va de regiar van operativòrbetn barn kirzer sai’, ont de barn biderzoacht kemmen van neat u’gahenk en de pandemi” – sok Pier Paolo Bennetollo, der viarer van Provinzalspitodinst va de APSS ont toalnemmr van Comitato esecutivo di TS4.0. “Hai ten Provinz ber meing song za sai’ guat gaben za verpersern der gònze be va de televisita ver za untermitteln de tsunthaitstrukturn en vèrr, ont nou mear de tsunthaituntersuachen ver de beiln as nèt noat ist as der pazient ont der dokter sechen se. De telemedizin ist net de tsunthait va de zukunfft, ober va de sell va haitsegento” – geat envire Benetollo. “S ist de grenz ver za gea’ no en de pazientn, iberhaupt ver de sèlln kronik, avai asou de sai’ am gahassestn autonom ont de meing pasuacht kemmen en sai’ haus, en “plòtz” bou as de sai’ gabet za lem”.

De untorsuachen ver za probiarn za prauchen de telematischen strumntn en de krònkendinstn sai’ vil ver vil saitn va de madesi’, pet de zait lonksom vort der doi dinst bart se baitern ont kemmen opfert van provinzal sistem. De APSS tuat òrbetn òll to ver mear van an hòlm milion voner, ont nou de turistn as kemmen ver 6,207 km² va lònt zan mearestn pèrglander. De sai’ 8500 de u’stelltn as òrbetn en de hauptspitelder, vinf klea’nera spitelder as en lònt ont zboa’nsk kronkendinstn, ont va mear iber 50 kronkendinst haiser ont laischiar 400 dekter ont kinderdekter.

Ver za regiarn òlls ont zòmmklaum informationen as de virm za schaug za tea’ zan pestn ver za kirzern de zaitn de APSS hòt u’pfònk a nètz spitol-lònt-hoa’m asou de u’stelltn figurn as tea’ schoa’ òrbetn as en lònt meing òrbetn pet de lait va vèrr (deckter va general madesi’, kinderdeckter as men mu sèlber tschernen, infermiarn, deckter ont kirurgn specializiat en vil sektorn ver de eigene kronketn). “Ver za mòchen der projekt TreC+” - der ist envire gòngen za klòffen der Benetollo - “ber hom tschbunnen en an vurm za gea’ envire pet en sistem as ist finz iaz gaben ont za mòchen en òlbe mear leicht ver za kemmen praucht van lait”.

Der TreC+ asou s ist an sistem as versterchert sèll as ist gaben ont s ist an dinst as mòcht òrbetn as sèll as ist kemmen untorsucht en de doin jarder en Trentin no sèll as ist kemmen proviart pet de lait ont de professionistn deckter. S prauchen ont s aningea’ en de kronkendinstn online ist gamòcht en an oa’zege applicazion as zòmmklaup òlla de datn van decktern ont van lait. Der livell ver za kuriarn plaip òlbe der glaiche, meglech en an iatn moment ont gabiss.

“TreC+ vourstellt ver FBK an u’vongpunkt ont nèt an rivenpunkt” - hòt tsòk der Andrea Simoni, der haup sakretare va de Fondazione Bruno Kessler. “Va de òrbet gamòcht en draisk jor va suach, ont envire schaug en de zukunfft ver de nai’n tecknologie, de FBK schauk za òrbetn ont za untorsuachen naia projektn va sperimentazion ver de kronkendinstn ver za zòmmòrbetn pet de lait ont nèt en plòtz van lait. Dòs mòcht toal van inger tea’ ver de bisschòft ver za gea’ envire òlbe za untorsuachen ont mitòrbetn pet de APSS ont en Assessorat va de Tsunthait va de Provinz, gèltsgott en TrentinoSalute4.0. En de vourdern jarder ber hom probiart de telemadesi’ as de bart kemmen praucht kurz. Iaz ber sai’ noch za drauòrbetn en de sait va de TreC+ as bart kemmen tschai’ ont drinngamischt pet òndra applicazion abia der virtual coach ont òndra as prauchen de artificialtschai’kait. De inger suach geat envire aa gèltsgott en paitrong va vraibellega, schualn ont vraischòftn, operatorn, informatiker, policy maker, healthcare manager, privatn bèrkn ont suacher ver za mòchen an òllgamo’a’dinst sistem rècht ver òlla. S ist an òrbet as praucht de hilf van òlla ont s ist dòs as schauk za tea’ de FBK as bill sai’ kennt en balschlont ont en international livell aa, ober en de glaiche zait an economischen ont social riven ver en trentin ont ver en lònt”.

“Van 2016 der Dipartiment va de tsunthait ont va de politikhilf va de Provinz va Trea’t, de APSS ont FBK de hom zòmmgaleik TrentinoSalute4.0. Der rif ist gaben mòchen an plòtz ver òlla as tuat en no schaug en de tsunthait van trentiner durch de gònze lem aus, ver za verpersern de digital tsunthait. TreC+ ist der

u'vòngpunkt ver en doi projekt. Der rif ist za mochen sa prauchen en òlla de trentiner, aa menn de sai' tschunt oder as de noat hom lai an ettlena vert, ont nèt lai en de sèlln as schoa' krònk sai' - hòt derklort Giancarlo Ruscitti, viarer van Dipartiment va de tsunthait ont va de politikhilf va de PAT. “Ber sai' no za unterstìtzn a naia organisierung van trentinische tsunthait, bou de dinstn as vinn ber en spìtol ont as en lònt glaimer sai' en de lait, no an model va “oa'zegezentrumlònt” ont “oa'zegezentrumspìtol”. Asou kein, de digital tsunthait ont de telemedizin, abia vourtschaukt va de mission 6 van PNRR, barn runt bichte sai' ver za glaich mòchen s taolnemmen en de dinstn, ver za versterchern ont vernaiern de dinstn u'gahenkt en de lònken krònkaitn ont ver za versterchern de zòmmòrbet spìtol-lònt” - hòt er tsòk zan leist der Ruscitti.

Abia as men drinn geat (vertiafkòrt)

Menn barn drinn gea' en TreC+ as de sait web (trec.trentinosalute.net), pet de app (as menn kònnnt aro nemmen a'ne zoln van haupt “Store”) pet zboa moglechkaitn ver za mòchen se kennen “stòrch”: der SPID (òllgamo' sistem va digital identitet), de provinzal Kòrt van dinstn (tsunthait kòrt u'kent ont drinn galeik en leser USB, as der geat nou ver de sèlln as schoa homen en, ober der kimmpt neamer araugem) ont en bea'ne zait aa pet CIE (elektronische identitet kòrt). S geat neamer enveze de Security Card (bou as drinn sai' numere nèt en ordnung).

Pet de moglechkait ver za mòchen se kennen “stòrch” kònnnt men prauchen òlla de dinger as sai' en TreC+.

Pet de moglechkait ver za mòchen se kennen “minder stòrch” enveze, (numer va de tsunthait kòrt + fiskalcodecks) kònnnt men prauchen lai an ettlena dinger va TreC+, de glaichen as vouraus sain s gaben en Fast TreC.

Derzua de vertiafkòrt ont de vourstellung slide

Schau der spot: <https://bit.ly/3oRshu1>

Ibersetz gamòcht van Sprochtirl va de Tolgamo'achòft Hoa Valzegu' ont Bersntol
(Traduzione a cura dello Sportello linguistico della Comunità Alta Valsugana e Bersntol)

(cdt)